

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/128/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.I.1229/2023/3. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A saját ügyében személyesen eljáró Lacko István (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági döntésekben megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozót mint alapul fekvő büntető ügy I. rendű terheltjét az Orosházi Járásbíróság a 3.B.51/2022/83. számú ítéletében bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. § (1) bekezdés *b)* pontja és *bc)* alpontja, valamint (4) bekezdés *b)* pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett lopás büntetében. Többszörös visszaesőként ezért büntetésül 4 év fegyházbüntetésre, valamint mellékbüntetésként 4 év közügyektől eltiltásra ítélte a bíróság.
- [4] 1.2. Az indítványozó az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezett a Gyulai Törvényszékhez. Az indítványozó lényegileg azt kifogásolta, hogy a II. rendű terhelt kihallgatásai során annak védője nem volt jelen, a jegyzőkönyvben az értesítése sem volt feltüntetve, így az indítványozó bűnösségét is törvényellenesen felvett vallomásokra alapozták, holott elkövetői minősége legfeljebb bűnsegéd, mivel – álláspontja szerint – a bűncselekményről utólag szerzett tudomást. Ezen felül előadta, hogy az érintett vallomásokat az elsőfokú bíróság a tárgyalás során nem ismertette.
- [5] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését a 12.Bf.28/2023/78. számú ítéletével abban a vonatkozásban megváltoztatta, hogy különös és többszörös

visszaesőként minősítette az indítványozót és a szabadságvesztés-büntetését 3 év 6 hónapra csökkentette. Egyebekben a tényállás megalapozottságára figyelemmel helybenhagyta azt. A Gyulai Törvényszék az ítéletében észlelte, hogy az elsőfokon eljáró Orosházi Járásbíróság valóban megsértette a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 525. § (1) és (2) bekezdésében foglalt eljárási szabályokat, miután nem ismertette a II. rendű terhelt nyomozás során tett vallomásait, holott az jelentősen eltért a bíróságra benyújtott írásbeli és az előkészítő ülésen tett vallomástól. Emellett a II. rendű terhelt a tárgyaláson sem kívánt vallomást tenni, így az elsőfokú bíróságnak hivatalból kötelessége lett volna tehát a hivatkozott vallomást felolvasni, amelyet azonban elmulasztott eljárása során.

- [6] A Gyulai Törvényszék indokolása alapján ez azonban az elsőfokú ítéletet nem tette megalapozatlanná és a hatályon kívül helyezésére sem volt törvényes ok. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy a Be. 593. § (1) bekezdése alapján a döntés részbeni megalapozatlanságát kiküszöbölte eljárása során azzal, hogy tárgyalást tartott, amelyen a nyomozás során tett gyanúsítottai vallomásait azok felolvasásával a tárgyalás anyagává tette. Hangsúlyozta továbbá, hogy nem csupán a II. rendű terhelt vallomása alapján állapították meg az indítványozó bűnösségét, hanem az összes bizonyíték figyelembevételével.
- [7] 1.3. Az indítványozó a másodfokú bíróság jogerős ítélete ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, a fellebbezésben előadottakkal lényegileg egyező indokok mentén. Részben a bűnösséggel kapcsolatban büntető anyagi, emellett eljárási szabályszegésekre hivatkozva kérte többek között a jogerős döntés hatályon kívül helyezését, valamint a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását. A Kúria az indítványt alaptalannak találta, ezért a Bfv.I.1229/2023/3. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet elutasította. A végzés indokolásának lényege szerint, mivel az indítványozó a felülvizsgálati eljárásban a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatban megállapított tényállásban foglalt tényeket támadott, ezért a vonatkozó jogszabályok alapján a felülvizsgálat kizárt volt.
- [8] 2. Az indítványozó ezt követően azért fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, mert álláspontja szerint az Orosházi Járásbíróság 3.B.51/2022/83. számú ítélete, a Gyulai Törvényszék 12.Bf.28/2023/78. számú ítélete, valamint a Kúria Bfv.I.1229/2023/3. számú végzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdését. Mindezekre figyelemmel kérte a döntések alaptörvényellenességének megállapítását és azok megsemmisítését.
- [9] Az indítványozó – alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítéseiben előadott – álláspontja szerint a bíróságok és nyomozó hatóságok részéről felmerült, valamint az eljárás során elkövetett hibákkal megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való, valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdésében foglalt hatékony védelemhez fűződő jogát.

- [10] Az első és másodfokú bíróság a bizonyítási indítványait indokolás nélkül visszautasította és – az indítványozó véleménye szerint – a nyomozó hatóság sem tett eleget bizonyítási, továbbá kézbesítési kötelezettségének, mivel nem osztotta meg vele a II. rendű terhelt vallomásait annak ellenére, hogy az az elsőfokú ítélet indokolásában bizonyítékként szerepeltek, és az indítványozó bűnösségét is azokra alapították. Így a bíróságok eljárása a büntetőeljárásban részt vett további személyek törvényes jogait is korlátozta.
- [11] Állította, hogy valótlan tényeket sorakoztattak fel a terhére és az általa előadott bizonyítékokat nem értékelték kellő súllyal a bíróságok, valamint a bűncselekmény kapcsán általa hivatkozott mentő és enyhítő körülményeket sem vették figyelembe. Emellett a bizonyítékokat túlnyomó részt az indítványozó terhére értékelték, így az eljárás során nem teljesült a pártatlanság és az objektív bizonyítékértékelési követelmény sem.
- [12] Utalt rá az indítványozó, hogy a nyomozó hatóság a bíróság által bizonyítékként értékelt vallomásokat törvényellenesen vette fel – ami az indítványozó szerint egyben a II. rendű terhelt hatékony védelemhez fűződő jogát is sérti –, mivel annak védője nem volt jelen a kihallgatás során. Miután a másodfokú bíróság a bizonyítékok közül – az arra irányult indítványa ellenére – sem rekesztette ki a vallomásokat, annak ítélete szintén olyan vallomáson alapul, amelyet nem volt az indítványozónak lehetősége az eljárás során megvizsgálnia. A törvényellenes bizonyítékok felhasználása – az indítványozó álláspontja alapján – sértette a tisztességes bírósági eljárás részét képező „fair trial” elvét.
- [13] Mindennek következtében az indítványozó felkészülni sem tudott a védekezésre, ami álláspontja szerint – az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján – a tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványát képező fegyveregyenlőséget, valamint a hatékony védelemhez való jogát is sértette. A másodfokú bíróság elvonta az iratok teljes ismeretében történő indítványtételi és észrevételezési jogot, amely a védelem alapvető joga a büntetőeljárás során. Az indítványozó utalt továbbá az Alkotmánybíróság gyakorlatára, miszerint a büntetőeljáráshoz kapcsolódó egyes jogok, az ügy iratainak teljességében történő megismerése nem pótolható az eljárás más szakaszában.
- [14] Az indítványozó végezetül megjegyezte azt is, hogy a felülvizsgálat során a Kúria is tévesen értelmezte a vonatkozó jogszabályokat a felülvizsgálati indítványának elutasításával.
- [15] 3. Az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [16] 3.1. Az indítványozó a jogerős ítélettel szemben, az annak kézbesítésétől számított, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül alkotmányjogi panaszt nyújtott be,

azonban azt az Alkotmánybíróság egyesbíróként eljárva, a párhuzamosan folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásra tekintettel visszautasította. Az Ügyrend 32. § (4) bekezdése értelmében, ha a határidőben benyújtott alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásra tekintettel utasította vissza, a Kúria felülvizsgálati eljárást lezáró határozatának kézbesítésétől számított, az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül az alkotmányjogi panaszban sérelmezett döntés ellen ismételten benyújtható alkotmányjogi panasz. Az Alkotmánybíróság jelen eljárása során a befogadás feltételeinek vizsgálatát ezek alapján kiterjesztette a jogerős ítéletre és a jogerős döntéssel felülvizsgált elsőfokú határozatra is {lásd hasonlóan például: 3336/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [20]}.

[17] Az Alkotmánybíróság az előbbiekre tekintettel megállapította, hogy indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be.

[18] 3.2. Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntéseket, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezését [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdését], és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az állított alaptörvény-ellenesség indokolását, valamint kifejezett kérelmet a sérelmezett döntések megsemmisítésére.

[19] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.

[20] 3.3.1. Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyekben – az alapügy terheltjeként – a felülvizsgálati eljárást kezdeményező fél volt.

[21] 3.3.2. Az Abtv. 29. §-a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[22] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja alapján a bírói döntéseket csak az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének,

illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.

- [23] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetőek ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}
- [24] Az indítványozó lényegében azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság és nyomozó hatóság bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, bizonyítási indítványainak nem adott helyt, ezáltal a bizonyítást törvénysértően végezte és téves tényállást állapított meg bűnössége kapcsán.
- [25] A másodfokú bíróság döntésének indokolásában ezzel kapcsolatosan azonban kitért arra, hogy az elsőfokú bíróság és a nyomozó hatóság a bizonyítási szakaszt a vonatkozó szabályok figyelembevételével folytatták le, továbbá nem vétettek olyan jellegű eljárási hibát, amely okot adott volna a határozat hatályon kívül helyezésre vagy a bizonyítékok kirekesztésére. Az elsőfokú bíróság tehát az alapul fekvő jogszabályok szerint eljárva, megalapozott és indokolt tényállást alkotott a bűnösség kérdése kapcsán. Ezen felül az indítványozó által előadottakra reflektálva, a másodfokú bíróság azt is megállapította, hogy a hivatalos jegyzőkönyv tartalmából igazolható módon kitűnik az a tény, hogy a II. rendű terhelt kihallgatásairól annak védője értesítve lett. A bíróság álláspontja szerint az eljárás további szakaszaiban a védőnek lett is volna lehetősége ezzel szemben kifogást tenni, azonban azzal nem élt, a II. rendű terhelt pedig maga akart vallomást tenni annak ellenére, hogy a védője hiányára figyelmeztették.
- [26] Az eljáró bíróságok döntéseik indokolásában az alapügyben részletesen kifejtettekre visszautalva tehát egyértelműen számot adtak arról, hogy miért, mely jogi érvek mentén tartják megalapozatlannak az indítványozó – alkotmányjogi panaszában is előadott – sérelmeit.
- [27] Miután a felülvizsgálati kérelmében az indítványozó az alapügyben általa előadottakat ismételte meg, a Kúria ezzel kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy a felülvizsgálati kérelemben az alapügyben megállapított tényállás vitatására nincs törvényes lehetőség és a tényállástól eltérő tényekre felülvizsgálati indítványt alapítani nem lehet. Az indítványozó által megjelölt Kúriai Bírósági Határozatok

Gyűjteményében közzétett határozatoktól a bíróságok eljárásuk során nem helyezkedtek eltérő jogi álláspontra, így nem valósult meg a Be. 649. § (1) bekezdésében foglalt anyagi és (2) bekezdésében foglalt eljárási szabálysértés sem. Az indítványozó a felülvizsgálat törvényi okainak formai megjelölése mellett valójában csak a bíróságok bizonyíték-értékelő, -mérlegelő tevékenységét és ezen keresztül a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényeket támadta, amelyre felülvizsgálati indítványt alapítani nem lehet. Hangsúlyozta továbbá a Kúria, hogy a nyomozás során elkövetett relatív eljárási szabálysértések miatt nincs helye felülvizsgálatnak.

- [28] 4. Az Alkotmánybíróság az indítványozó érvelésével kapcsolatban a következőkre mutat rá. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog és a hatékony védelemhez való jog sérelmén keresztül valójában a számára kedvezőtlen bírói döntés tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját adta, miszerint a bíróságok nem megfelelően állapították meg a tényállást, tévesen ítélték meg az indítványozó cselekményét, tévesen minősítették bűncselekményt. Az indítványozónak a törvényszék és a járásbíróság ítéletével és a Kúria végzésével szemben is, a bizonyítással és az indokolással szemben felhozott kifogásai alapvetően törvényességi, szakjogi jellegűek {lásd hasonlóan: 3024/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [29] Megállapítható mindezek alapján, hogy miután az indítványozó elsősorban azért fordult az Alkotmánybírósághoz, mert megalapozatlannak, tévesnek és jogszabálysértőnek tartja az ügyében hozott bírói döntéseket, a panasz valójában azok ismételt felülbírálatára irányul. Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges azonban az Alkotmánybíróság azon gyakorlatára, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírói szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {lásd hasonlóan például: 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [30] Az Alkotmánybíróság a fenti megállapításokkal összefüggésben megjegyzi azt is, hogy önmagában az, hogy az indítványozó a számára hátrányos, de az egyébként részletesen és kimerítően megindokolt, a bizonyítékok mérlegelésén és értékelésén alapuló következtetések alapján a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával hozott bírói döntések érvelését tévesnek, hibásnak, sérelmesnek, a saját álláspontjával ellentétesnek tartja és vitatja, nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének a megállapítására {lásd hasonlóan például: 3382/2024. (X. 18.) AB végzés, Indokolás [34]}.
- [31] 5. Alkotmánybíróság ezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panasa a sérelmezett döntésekkel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű

kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ban meghatározott befogadhatósági feltételt. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2025. március 18.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró